

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTÖZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESETŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Nagy János-utca 1 B.
hova az előfizetési összegek, valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszatva.

TARTALOM. Jelentékeny haladás. — A török dohányárudában. — Egy gyakorlati ajánlat. — Vegyesek. — Ajánlati hirdetésny.

Jelentékeny haladás.

A milyen kellemetlenül érint bennünket, ha e helyen kritikát kell a felől gyakorolni, hogy egy hiánynak elejét vegyük, vagy hogy oly dolgokat gáncsoljunk, melyek a mi belátásunk szerint a dohányegyedárusoknak, a dohányárusoknak vagy a közönségnek károsak, ép ellenkezőleg oly nagyon örülünk, hogy ha haladást látunk, a melyet regisztrálhatunk, vagy a mint most tesszük, egy dolgot dicsérőleg említhetünk, a mely kizárólagosan a mk. dohányjövédéki központi igazgatóság jelenlegi főnökének, illetve az általa vezetett hivatalnak érdeme.

Már a hetvenes években, röviddel a dohányegyedárusának a mk. kormány által történt átvétele alkalmával, észlelhető volt a szivargyárak hiánya. Az új aera, mely Magyarországon megnyílt, a nemzetgazdaságnak óriási lendületet adott és miután a dohányegyedáruság átvételénél valószínűleg nem volt eléggé gondoskodva, hogy oly eleendő készlet legyen, a mely a szükségletnek megfeleljen, nöftön-nöft a zavar. — Ehhez járult még az a körülmény, hogy esetről-esetre új szivarok lettek behozva, a melyeknek óriási fogyasztása előrelátható nem volt, miáltal folytonos szivarhiány keletkezett, a mely egyik szivarnemről a másikra szállt. — Azonkívül a gyártásnál is újabb rendtelenségek keletkeztek, a melyeknek káros

következményei folyton nyilvánultak. A gyors, tulhajtott szivargyártásnak az lett a következménye, hogy egyes szivarfajok el lettek rontva s ezeket sokkal alacsonyabb áron kellett eladni. (Ki emlékszik még ma a levágott végű 2 krajczáros szivarra? Szerk.) 1871. évben az akkori mk. pü. miniszterium (dohányjövédéki igazgatóság még akkor nem létezett) arra a gondolatra jött, szivarokat külföldön gyártani és azok szállítását az itteni kereskedőkre bízni. — Legtöbb volt a B. b. Britanica szivar, a mely Manheimban készült s a budapesti kereskedők által lett liferálva. — Nemsokára rá következett a D. és később az E. Cuba szivar és azután, a mint a szükség nagyobb volt, még a H. is mint magyar gyártmány lett kiadva. Csodálatra méltó, a hiány csak nem akart elenyészni. A szép kiállításban ide került szivarok jónak bizonyultak, a min nem is lehet csodálkozni, mert nem volt egyéb más. És miután a szállítók a szivarokat különféle gyárakban készítették, a szivarozó izlése is ki volt elégítve, a mennyiben köztudomású dolog, hogy a szivarozó szereti a változást. Nagyon izléstelen dolog volna ma az akkori szivarok felül ítéletet mondani és nem is volna annak ma tulajdonképpen célja. Tény csak az, hogy az ezen szivarok szállítói mindenesetre jobb üzletet csináltak, mint az államkincstár, a miről a fővárost díszítő nagyszerű paloták tanu-

ságot tesznek. De erről ne is legyen szó! Sőt ellenkezőleg, az akkor történetek főkról-fokra a maga természetes folyásában akarjuk visszaadni. Hogy ha valamit elárulunk szabad, az az akkori szivarok minőségére vonatkozik és e tekintetben csak azt a körülményt akarjuk kiemelni, hogy az akkor Ausztriának is szállított egy kisebb mennyiség a heinburgi gyárban megsemmisített. Több, mint egy negyedszázad telt el azóta és a magyar dohányegyedárusaj terjeszkedésében és hozadékában nöftön-nöft és sikert mutatott. Nagyszabású, időszerűleg berendezett új gyárak lettek felállítva, de a szivarhiány még mindig jelentkezett. Ugy látszott, mintha ezen kalamitást ki sem lehetne pusztítani s hogy ezen munkát szükségül szegény néppel megáldott ország sohasem lesz képes magát a külföldi gyártmány alól felszabadítani, a melyekből az utóbbi években csak az E. és F. nemek lettek külföldről rendelve s az itteni kereskedők által beszállítva. Ép ugy nem akarunk a Németországból megrendelt dohánytermékek felett pálcát törni, mert mit használna ez, ha ezt ten-
nők.

Mi tejesen meg vagyunk azzal elégedve, hogy eljött az az idő, midőn azok bevitelét nélkülözhetjük s ez arról tesz bizonyosságot, hogy a szivarhiánytól nem kell tartani és hogy a mk. dohánygyártásnak vezetője, dr. Perleberg miniszeri

A török dohányárudában.

(Folytatás.)

Belátták, hogy a dohányzást nem lehet eltítani s így elejétől suttomban tűrték, később egész nyomatékosan megengedték, sőt megelégedtek azzal, hogy 1690-ben az államnak dohányadóbehozatala által jövedelmet szerezzenek. Ezen adónak az összege mindjárt a szabaddohányzásnak második évében 16-szor oly nagy volt, mint az első év adóösszege. Csak az ország belsejének egyes részeiben maradt meg az elfogultság és Arábia közepén még jelenleg is a dohányzás oly súlyos beszámítás alá esik, mint a borivás. Maga a dohánykereskedés vagy véletlenül az ördögös fünek birlalása a fülek levágását vonja maga után.

Legújabb időben a török kormány a dohánygyártást monopolizálta és a jövedelem, a mely az állam legtekintélyesebb pénzforszási közé tartozik, ki van szolgáltva az idegen hitelezőknek. 1833. évben a nyilvános adósságok igazgatósága részéről a dohányjövédéknek kihasználása egy syndikatusra lett átruházva, a mely az egész hasznot három részre

osztja: egy részét kapja az állam, s másikat a nyilvános adósságok kezelésére hivatott igazgatóság, végre a harmadik részt a syndikatus.

A török dohányjövédéki igazgatóság jelenleg bir négy nagy gyárral, Konstantinápolyban, Smyrnán, Salonikiban és Samsunban és több kisebb gyárat az országban, a melyek a vidéken termesztett dohányt a helyi szükségletnek megfelelőleg vágnak s csomagolnak.

A legnagyobb, a legmintaszerűbb gyár Konstantinápolyban van. Ez a jelenlegi kiterjedését a mostani Klaric nevű horvát származású igazgatónak köszönheti. Klaric a legérdekesebb európai személyességeknek egyike a török fővárosban. Szűkebb hazájában 1838. évben Eszéken született, a 60-as évekből mint politikus és író ma is nevezetes. Irodalmi s ujságírói tollát elkeseredésből eldobva, a m. k. dohánygyártáshoz szegődött. Szorgalma s szakavatottsága folytán hírnévre tett szert, olyképen, hogy 1872. évben a román dohányegyedárusság behozatala után nagy állásra meghivatott. Miután több évig a romániai dohánygyárak igazgatója volt, 1884. évben

Konstantinápolyba költözött, a hol a legnagyobb török dohánygyárnak vezetését átvette.

A Klaric által vezetett, Stambul — Aranyszarv oldalán — Dsubali negyedben fekvő gyár oly virágzó s nevezetessé lett, hogy ma Stambul legszebb látványosságai közé sorolható. Klaric, valamint nem kevésbé sympatikus aligazgatója Róbert maguk személyesen voltak szivesek engem az óriási épületben kalauzolni, midőn nem régen látogatásomat tettem.

Mielőtt az ember a házba lép, jobbról látható az a nagy raktár, a melyben állandóan legalább is 3 millió kilogramm dohánylevél van lerakva a legkomiszabbtól kezdve a legfinomabb minőségig. Valamint a török dohány, ugy annak gyártása ősidők óta a megérdemelt hírnévként örvend. Törökország szerencsés fekvése, a mely a dohánytermelésre oly kitünően alkalmas, kizárta, hogy csak egyetlen esetben is idegen termékre szoruljon, dacára annak, hogy a bel- és külföld részére szóló szükséglet évről-évre növekedett. Maga a konstantinápolyi gyár 1600 személynyi foglalkozás mellett na-

tanácsos, oly bölcsen intézkedett, hogy arra többé soha szükség nem is lesz.

És most, ha 28 év múltán is a gyártás terén a rend ismét teljesen helyre van állítva, ezen cikket nem haragból irtuk, midőn régi és kevésbé régi bűnökről emlékeztünk. A mi szándékunk abban áll, bebizonyítani, hogy a mulasztások s hibák mily horderejűvé válhatnak. Más oldalról, midőn, a mint mondtuk, hálásan elismerjük, hogy a dohánygyedárúság terén felmerült kérdés valahára megnyugtató megoldást nyert, mégis vissza kívánunk térni arra, mily sürgősen szükséges volna új dohánygyárak, nevezetesen szivarkagyárak felállítása. Mi különösen azt féljük, hogy az a kalamatis, melynek tartalmát egészen természetesen eszeltük és a mely 28 évig azért kitarlott, mert a kezdetben rohamosan emelkedő fogyasztástól félrevezetve, ismétlődni találna. Hogy erre az értelem megvan s a mi általunk itt előadott nézetünk minden oldalról osztatik, a dolgon nem változtat semmit, a mennyiben új gyárak felállítása nem kizárólag a dohányjövődéki igazgatóság akaratától függ.

Nagyon sajnálatos volna és az az eset be is következhetnék, hogy ismét oly segédeszközökhöz kellene nyulni, a melynek voltak azok, a melyek a szivarokra vonatkoznak és azt akarjuk elhárítva látni. Mi nem élünk hazánkban dugszdagon, azért a kormány kötelessége gondoskodni, hogy népessége munkával el legyen látva, hogy ha ily munkát az állam nyújtani képes, nem pedig hogy idegen országok munkásai keresetképesé váljanak. És ha e mellett egy negyed tuczat kereskedő meggazdagodik, mi sulya van annak arra, hogy százezreknek keresete és kenyere el lesz vonva? És azért előre a már nagyon helyesen megkezdett uton megállás nélkül! Van ugyanis a dohánygyedárúság terén sok alkotandó és sok megmáltandó; az idegen dohánytermékek kiküszöbölése pedig oly haladást mutat, a melyhez a mk. dohányjövődéki igazgatóságnak csak gratulálni lehet.

ponta 12000 kilogrammot dolgoz fel. A régi gyártási rendszerből csak ezek maradtak meg: a dohánylevelek osztályozása, erre az ugynevezett Tüdünsdi embereket használják, a kik azelőtt az ország kisebb gyáraiban voltak alkalmazva és ott felülmulhatlan ügyességet és a munka gyorsaságát elsajátították; továbbá a legfinomabb fajok kézi vágása; végre az ugynevezett Harmandis által minden dohányból előállított vegyítése; az ugynevezett „Harman”. Egyebekben minden korszerű. A közönséges dohány vágása, részint angol, részint magyar nagydohányvágó gőzerőre berendezett gépek által történik. A csomagok gyártására Klaric maga talált fel egy olcsó systemát. A közönséges minőségű szivarkahüvely készítésére ragasztó nélküli gépek vannak felállítva; ép ugy lesznek gépek által gyártva a pléhdobozok és kartonok.

Mindjárt a gyárépületbe belépéskor mutatta meg nekem Klaric a bálók raktárát, a hol a napi gyártáshoz szükségelt dohánylevelek voltak letéve. Innét mentem át azon osztályba, a hol a dohány mindenféle bálókból kivéve levél szerint lesz osztályozva.

(Folytatás következik.)

Egy gyakorlati ajánlat.

A meg nem engedett szivarkák készítése s azoknak meg nem engedett elárúsítása már többzör adott alkalmat amaz ajánlattételünkre, hogy mily módon lehetne ezen bajon segíteni. Valószínűleg e tekintetben mi sem lett elkövetve, vagy a foganatba vett rendszabályok elégteleneknek bizonyultak, hogy a kívánt eredmény elérjék. Mindamellett az ilyenképen gyártott szivarkák kereskedése még mindig folyton virágzik és azok gyárosai még mindig léteznek s lankadatlanul dolgoznak. Miután ez természetesen sürgős és mindig sürgősebb voltát képezi annak a tilalomnak, hogy ezen bűnös üzelemnek vége vessék, hiszszük, miszerint indokolt volna oly eszközökről gondoskodni, a melyek célhoz vezetnek. Mi megtaláltuk ezt és a mint nekünk látszik, találtunk egy oly csalhatatlan szert, amelyre tanácsos lenne, ha a m. kir. dohányjövődéki igazgatóság magát elszánná, és ez a következő: *Ha azokat a török dohányokat, melyek az általános, nevezetesen azonban a különlegességi árudákban 100 grammként csomagolva lesznek, megdrágítaná.*

Mi képesek vagyunk őket arról biztosítani, hogy ezen dohányok majdnem kizárólag a szivarkák gyártására lesznek felhasználva, a melyekkel kereskedést üznek és hogy a privátvevő ezeket a dohányokat csak ritkán veszi. Azonkívül szükség mutatkoznék a kisebb dohány-csomagocskákat is megdrágítani. Bizonyos megelővő adataink, a melyeknek birtokában vagyunk, arra készítetnek bennünket, hogy minden körülmények között oly gyakorlati értékű javaslatot tegyünk, a mely bennünket arról meggyőz, hogy a hivatalnok által üzött szivarkagyártás és kereskedés ma-holnap teljesen megszűnjék.

Vegyések.

A Havanna szivargyárak egyesítése. F. évi január 18-án Londonban a Havanna Cigar and Tabacco Factories, Limited társaság arra szervezkedett, hogy a Henry Clay és Bock y Cia vállalatot más hasonrangu előkelő branchü üzletekkel egyesítse. A társaság tőkéje kitesz 260,000 font sterlinget $5\frac{1}{2}$ százalékos jelzálog kötvényekben és 270,000 font sterlinget elsőbbségi kötvényekben, a melyek valamennyien elkeltek s biztos kezekben vannak letéve. Az elnöklő lord Ebury azt hangoztatta, a mint a „B. B.” újságban olvassuk, hogy a társaság gyárjai ez idő szerint ismét teljesen működésben vannak, de a folyton nyilatkozó anyagkeresletnek megfelelni nem képesek, miután a nyersanyag hiányzik, — a mi tekintettel a három utolsó év alatti politikai helyzetre, meglepetés számba nem megy. — Míg az 1898-ik év kevés nyers anyagot szolgáltatott, addig az 1899. év sokkal nagyobb mennyiségre nyújt kiállítás. — Különösen a kubai dohányiparra örvendetesen hat, hogy az Egyesült Államok oly magas beviteli vámokat állítottak be a kubai nyers dohány és szivarokra nézve, hogy ezek behozatala teljesen lehetetlenné vált. Kezdetben az volt a szándék, hogy a spanyol uralom alatt létezett vámok leszállíttassanak, melynek azonban az lett volna a beláthatatlan következménye, hogy a mísem érő dohány és kevesebb értékű szivarok, mint kubai gyártmányokként idegen lobogó alatt, a fogyasztók kárára visszazállíttattak volna. Ezen szándék azonban Bock ur és Lane igazgató előterjesztései folytán az Egyesült Államok kormánya által örvendetesen meghusítottatott úgy, hogy a Havanna-dohány eredeti volta jövőben is fenn lesz tartva. A mi a társaságra nézve magától érthetőleg nagy fontossággal bír.

Ajánlat.

1835 899. A segesvári kir. pénzügyigazgatóság részéről ezennel közhírré tételük, hogy Segesvárott felmondás folytán üresedésbe jött dohány nagy- és különlegességi áruada kezelésének biztosítása végett írásbeli ajánlatok útján folyó évi február hó 20-án déli 12 órakor alulirt kir. pénzügyigazgatóság helyiségében versenytárgyalás fog tartatni. Az írásbeli zárt ajánlatok irt időpontig a kir. pénzügyigazgatóság főnökénél nyújtandók be s ugyanakkor azok nyilvánosan fel fognak bontatni. Az ajánlat tárgyat csak a dohányforgalom utáni tőzsdij (eladási jutalék) képezi, megjegyeztetvén, hogy az eddigi nagy-árus a közönséges gyártmányokért 246%, a különleges gyártmányok után 325% jutalékot élvezett. A jogositvány elnyerésére annak lesz kiáltása, ki erre alkalmasnak találta és aki százalékokban kifejezve a legkisebb eladási jutalékot követeli, mindazonáltal a kincstár fenntartja magának azon jogát, hogy a versenyzők között szabadon választhasson, miért is egyik ajánlattevő sem támaszthat igényt azért, mert esetleg olcsóbb ajánlata el nem fogadtatott. Az eddigi nagy- és különlegességi árusnak, ki egyszeresmind bélyeg- és váltó-úrlapok eladását is eszközölte, melyekért $1\frac{1}{2}$ % jutalékot élvezett, következő forgalma volt 1897. évben:

a) közönséges anyagban és pedig hozzá utalt kisárusok után 74.297 frt 56 kr., saját kisárulása után 6.940 frt 45 kr., Limitó dohány után 120 frt 84 kr.;

b) különleges anyagban 21.045 frt 07 kr.;

c) bélyeg- és váltó-anyagban 17.288 frt.

A közönséges gyártmányú dohány-anyag a maros-vésárhelyi (esetleg ajánlattevő kívánságához képest a nagyszabeni) magyar kir. dohány-áru-raktárból, a különlegességi gyártmányok a kolozsvári kir. dohány-áru-raktárból lesznek szerzendők, még pedig oly kötelezettséggel, hogy anyag-készlet szállítására szolgáló tartályokat (ládákat) vállalkozó a megállapított eladási ár megtérítése mellett tulajdonul átvenni köteles. A nagyárus a dohány-nagyáruda ügyvitelért, melyről mindig a kisárulási jog van egybekötve, a nélkül, hogy neki bizonyos jövedelem biztosították, az árulásra beszerzett dohány-gyártmányok összegéből járó százalékos tőzsdijban részesül, mely tőzsdij a szállítási és egyéb kezelési kiadások levonása után annak tiszta jövedelmét képezi. Ugyanazért a kincstár az árudánál sem egyéb jövedelmet, sem a fennebb ki-tüntetett forgalom változatlan fenntartását nem biztosítja s e ezimen vagy bármi okból is tőzsdibér emelésére irányzott kérelem vagy bármintemű kárpótlási igénye figyelmen kívül fog hagyatni. Köteles leendő vállalkozó a dohány nagy- és különlegességi árudát 1899. évi április hó 16-án esetleg előbb is megnyitni s már előzőleg a fogyasztási viszonyoknak megfelelőleg esonkíthatatlan tartalék készletként és pedig közönséges gyártmányokban 3074 frt 44 kr., különleges gyártmányokban 509 frt 40 kr. értékű anyagot beszerezni, azt folyton érintetlen teljességében fenntartani s ezenkívül a megfelelő forgalmi készletet beszerezni köteles.

Segesvárt, 1899. évi január hó 18-án.

Magy. kir. pénzügyigazgatóság.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS- UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Wesentlicher Fortschritt. — Ein praktischer Vorschlag. — Vermischtes. — Annoncen.

Wesentlicher Fortschritt.

So unangenehm es uns berührt, wenn an dieser Stelle Worte der Kritik verkündet werden müssen, um irgend einem Mangel abzuhelfen, oder Dinge zu rügen, welche unserem Ermessen nach dem Monopol, den Verschleissern oder dem Publikum schädlich sind, so hoch erfreut sind wir darüber, wenn wir einen Fortschritt erblicken, der zu verzeichnen ist, oder, wie wir es heute thun, lobend eine Thatsache erwähnen, die ausschliesslich das Verdienst des damaligen Chefs der k. ung. Tabak-Regie beziehungsweise des von ihm verwalteten Amtes ist.

Bereits in den Siebziger Jahren, kurz nach Uebernahme des Tabakmonopols von Seite der k. ung. Regierung, machte sich der Mangel an Zigarren-Fabriken sehr deutlich fühlbar. Die neue Aera, die über Ungarn hereingebrochen, hatte einen volkswirtschaftlichen Ausschlag in grossartigem Style zur Folge und da wahrscheinlich bei Gelegenheit der Uebernahme des Monopols nicht genügend dafür gesorgt war, dass Vorräthe vorhanden seien, welche den Bedarf hätten zu decken vermocht, wuchs die Verlegenheit. Dazu trat noch der Umstand, dass nach und nach neue Sorten eingeführt wurden, deren, nach damaligen Begriffen, kolossaler Consum nicht vorhergesehen werden konnte, weshalb ein fortwährender Zigarren-Mangel entstand, der natürlich von Sorte zu Sorte sprang. Ausserdem entstanden auch noch weitere Unordnungen in der Fabrikation, deren Konsequenzen Schaden auf Schaden häuften. Das rasche forcirte Anfertigen der Zigarren hatte zur Folge, dass viele Sorten verdorben wurden und diese um weit billigere Preise abgegeben werden mussten. (Wer erinnert sich noch heute an die sogenannten abgeschnittenen Zigarren á 2 Kreuzer! Anm. der Red.)

Im Jahre 1871 gerieth das damalige k. ung. Finanz-Ministerium (eine Tabak-Regie-Direktion gab es damals noch nicht) auf die Idee, Zigarren im Auslande anfertigen zu lassen und übergab die Lieferung derselben hiesigen Kaufleuten. Zuerst war es die Bb-Britannia-Zigarre, die in Manheim angefertigt und durch Budapester Kaufleute geliefert wurde. Bald darauf kam die D, später die E Cuba an die Reihe, und dann, als die Noth immer grösser wurde, sogar die H-Zigarre, um als ungarisches Produkt verausgabt zu werden. Merkwürdigerweise wollte diese Noth schier kein Ende nehmen. Man fand die in hübscher Ausstattung hier eingelangten Zigarren für gut, was nicht Wunder zu nehmen braucht, da es fast keine anderen gab. Und da die Lieferanten die Zigarren später in verschiedenen Fabriken anfertigen liessen, so war auch der Geschmack des Rauchers insofern befriedigt, als dieser bekanntlich nichts so sehr liebt, als die Abwechslung. Es wäre abgeschmackt,

heute ein Urtheil über die damaligen Zigarren zu fällen und hätte übrigens auch keinen sonderlichen Zweck. Thatsache ist nur, dass die Lieferanten dieser Zigarren jedenfalls ein besseres Geschäft gemacht hätten, als der Staatsschatz, wovon so manches grossartige Palais, welches dormalen die Hauptstadt zierte, beredtes Zeugnis liefert. Doch davon soll ja nicht die Rede sein! Vielmehr wollen wir nur den stufenweisen Gang dieser Geschehnisse ganz naturgetreu wiedergeben. Wenn wir gleichwohl etwas verrathen dürfen, was für die Qualität der damaligen Zigarren spricht, so sei nur der Umstand erwähnt, nach welchem ein kleines, auch von Oesterreich, damals geliefertes Quantum dieser Zigarren in der Hainburger Fabrik vernichtet wurde.

Mehr als ein Vierteljahrhundert ist seither verstrichen und das ungarische Tabak-Monopol wuchs und gedieh in Bezug seiner Ausdehnung, wie seines Erträgnisses sechs-grossangelegte, modern eingerichtete Fabriken wurden seither neu errichtet, doch der Mangel an Zigarren hielt an. Fast schien es, als ob diese Kalamität nicht aus der Welt geschafft werden könne, als ob der mit einer arbeitsbedürftigen armen Bevölkerung gesegnete Staat sich niemals werde freimachen können von den ausländischen Produkten, die in den letzten Jahren nur mehr noch in E und F Sorten aus dem Auslande bezogen, hier von Kaufleuten geliefert wurden. Und abermals unterlassen wir es, den kritischen Massstab an diese, aus Deutschland bezogenen Tabak-Produkte anzulegen, denn was würde es nützen, wenn wir dies thäten. Wir sind vollständig davon befriedigt, dass endlich eine Zeit gekommen ist, welche die Einfuhr dieser Zigarren entbehren macht, zumal es Zeugnis dafür ablegt, dass nunmehr ein Mangel nicht zu befürchten ist und dass der Leiter des k. ung. Tabak-Fabrikswesens, Ministerialrath Dr. Perleberg, seine Anordnungen so wise getroffen hat, dass dies auch niemals wieder nothwendig sein werde.

Und nun, nachdem, wenn auch nach einer Zeitdauer von 28 Jahren, die Ordnung im Fabrikationswesen wieder vollständig hergestellt ist, wollen wir nicht zwecklos diesen Artikel geschrieben haben, indem wir alter und halbalter Sünden gedenken. Unsere Absicht besteht darin, nachzuweisen, von welcher ungeheurer Tragweite Unterlassungen oder Fehler werden können. Andererseits, indem wir, wie gesagt, es dankend anerkennen, dass diese schwierige Frage auf dem Gebiet des Tabak-Monopols endlich zur befriedigenden Lösung gelangt ist, möchten wir nochmals darauf hinweisen, wie dringend nothwendig die Errichtung neuer Fabriken, namentlich neuer Zigaretten-Fabriken wäre. Wir befürchten nämlich, dass sich die Verlegenheit, welche wir inhaltlich ganz naturgetreu geschildert

und die aus dem Grunde 28 Jahre andauerte, weil man zu Anfang den rapid aufsteigenden Consum übersah, wiederholen könnte. Dass das Verständniss hierfür vorhanden ist und unsere hier ausgesprochene Ansicht allenthalben getheilt wird, ändert nichts an der Sachlage, zumal die Errichtung neuer Fabriken nicht lediglich von dem Willen der k. ung. Tabak-Direktion abhängig ist. Es wäre sehr zu bedauern und der Fall könnte möglicherweise auch eintreten, dass man abermals zu einem solchen Aushilfsmittel greifen müsste, wie es dasjenige war, welches die Zigarren betrifft und das wollen wir zu verhüten suchen. Wir leben im eigenen Lande nicht in Ueberfluss, und es ist Pflicht der Regierung, dafür zu sorgen, dass seine eigene Bevölkerung mit Arbeit versehen wird, wenn solche der Staat zu vergeben hat, nicht aber die Arbeiter fremder Länder erwerbsfähig gemacht werden. Und wenn auch dabei ein viertel Dutzend Kaufleute sich bereichert, was wiegt das angesichts dessen, als Hunderttausenden Verdienst und Brot entzogen wird? Und darum nur vorwärts auf der sehr richtig betretenen Bahn und nicht stehen geblieben! Gibt es auch, auf dem Gebiete des Tabakmonopols, noch Vieles zuschaffen und Manches abzuändern, so bedeutet der Nichtbezug fremder Tabak-Produkte einen solchen Fortschritt, zu welchem der k. ung. Tabak-Regie nur gratulirt werden kann.

Ein praktischer Vorschlag.

Die unbefugte Anfertigung und der unbefugte Handel mit Zigaretten hat uns schon des Oeffteren Gelegenheit gegeben, Vorschläge zu machen, wie diesem Uebelstande zu Leibe gerückt werden könne. Wahrscheinlich wurde nichts in dieser Angelegenheit unternommen, oder erwiesen sich diese Massregel als zu schwach, um die erwünschte Abhilfe herbeizuführen. Indess blüht der Handel mit diesen Zigaretten noch stetig fort und die Fabrikanten und Händler derselben erfreuen sich ihres Daseins in ungeschwächter Kraft.

Nachdem es jedoch naturgemäss ein dringendes und immer dringender werdendes Gebot erheischt, diesem verbrecherischen Treiben ein Ende zu bereiten, glauben wir, dass es angezeigt wäre, auf Mittel bedacht zu sein, dieses Ziel herbeizuführen. Wir finden ein solches und wie uns dünkt sogar unfehlbares Mittel darin, wenn sich die kön. ung. Tabak-Regie entschliessen würde: jene türkischen Rauchtabelle des allgemeinen, namentlich aber jene des Spezialitäten-Verschleisses, welche zu 100 Gramm verpackt sind und die einen flotten Absatz finden, zu vertheuern. Wir können nämlich versichern, dass diese Tabake fast ausschliesslich der Fabrikation von Zigaretten dienen, mit denen Handel getrieben wird und dass die Privatkunde diese Tabake nur sehr selten kauft. Ausserdem wäre auch, bei einer hiedurch ohne Zweifel zu erreichenden Steigerung der kleinen Päckchen, in diesem Falle auch diese zu vertheuern.

Gewisse Anhaltspunkte, die wir besitzen, veranlassen uns, diesen ebenso wohlgemeinten, wie auch unter allen Umständen praktisch sich bewährenden Vorschlag zu machen, und wir halten uns davon überzeugt, dass die Fabrikation der Zigarretten von Seite unberufener Leute, welche damit Handel treiben, nach und nach ein Ende nehmen wird.

Vermischtes.

Vereinigung von Havannah-Zigarrenfabriken. In London haben sich am 18. Jänner die Havana Cigar and Tobacco Factories, Limited, konstituiert, welche Gesellschaft dazu bestimmt ist, die Fabriken von Henry Clay und Bock y Cia. mit anderen, gleich hervorragenden Geschäften der Branche zu einem einzigen Unter-

nehmen zu vereinigen. Das Kapital der Gesellschaft beträgt 260.000 Pfd. St. in 5 $\frac{1}{2}$ -%-igen Hypothekar-Obligationen und 270.000 Pfd. St. in Prioritäts-Obligationen, die bereits sämtlich begeben sind und in festen Händen sich befinden.

Der Vorsitzende des neuen Unternehmens, Lord Ebury, betonte, wie wir in der «B. B.-Zig.» lesen, dass die Fabriken der Gesellschaft zur Zeit wieder vollständig betriebsfähig seien, jedoch dem massenhaft einströmenden Begehren nach Waare nicht zu genügen vermöchten, weil es an Rohmaterial fehle, was im Hinblick auf die politischen Ereignisse während der letzten drei Jahre nicht überraschen könne. Noch das Jahr 1898 habe ausserordentlich wenig Roh-tabak gebracht, aber schon von dem Jahre 1899 an sei ein wesentlich grösseres Quantum zu erwarten. Besonders erfreulich für die cubanische Tabakindustrie sei es, dass die Vereinigten Staaten so hohe Einfuhrzölle für Roh-

tabak und Zigarren im cubanischen Zolltarif festgesetzt hätten, dass jede Einfuhr davon unmöglich werde. Anfänglich sei beabsichtigt gewesen, die während der spanischen Herrschaft bestandenen Zollsätze bedeutend zu ermässigen, dann aber würden unabsehbare Mengen von geringwerthigem Tabak und minderwerthigen Zigarren alljährlich nach Cuba gebracht worden sein, um dort naturalisirt und als cubanisches Erzeugniss, also unter fremder Flagge, zum Schaden der Konsumenten wieder ausgeführt zu werden. Diese Absichten der Vereinigten Staaten-Regierung seien aber auf Vorstellung des Herrn Bock und des Direktors Lane erfreulicherweise wieder aufgehoben worden, so dass die Reinheit des Havannah-Tabaks auch in Zukunft werde erhalten bleiben. Das sei für die Gesellschaft selbstverständlich von enormer Bedeutung.

Hilfsredakteur: Ferdinand Heltai.

➡ **Nagy- és kistőzsdék figyelmébe!** ➡

POJATZI FL. ÉS TÁRSA

cs. kir. szabadalmazott gyufanemű gyárai Deutsch-Landsbergben (Graz mellett)

ajánlják legjobb minőségűeknek elismert gyufa-gyártmányaikat, és pedig úgy **kénes**, mint különösen **szalon-gyufájokat**.

E gyufa-gyártmányok Magyarországon nagy kedveltségnek és rendkívüli keresletnek örvendenek, főleg a

Millennium-gyufa,

Magyar korona-svédgyufa,

Magyar honvédszobor-gyufa,

Krokodil-gyufa és

Magyar Imperial-gyufa

elegáns kerek dobozokba csomagolva, melyek kiváló magyar államférfiak arczképeivel díszítvék.

Rips-gyufa dobozokban és csomagokban kapható.

Kérjük szíves rendeléseiket közvetlenül **Deutsch-Landsbergbe** intézni. A legolcsóbb ártételeket tartalmazó árjegyzékünkkel szívesen szolgálunk. — **Budapest és közvetlen környéke részére VII., Rombach-utcza 8. szám alatt van raktárunk.**

Pojatzi Fl. és Társa

cs. kir. szabadalmazott gyufanemű gyára

DEUTSCH-LANDSBERG Graz mellett.

„**LE GRIFFON**“ ➡ ➡

„**LE SUBLIME**“

anerkannt bestes und feinstes echt französisches

ZIGARETTENPAPIER.

Unentbehrlicher Artikel in den k. u. Tabak-Gross- und Kleintrafiken!

LOHNENDER VERSCHLEISS,
weil von Jedermann verlangt.

GENERAL-DEPOT:

Goldzieher Géza

BUDAPEST, V., Sas-utcza 29.